

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Першы прарэктар БДУКМ

_____ А. А. Корбут

« ____ » _____ 2017 г.

Рэгістрацыйны № ВД- _____ /вуч.

ГУРТАВЫЯ СПЕВЫ

*Вучэбная праграма ўстанова вышэйшай адукацыі
на вучэбнай дысцыпліне для спецыяльнасці
1-18 01 01 Народная творчасць (на напрамках),
напрамку спецыяльнасці 1-18 01 01-01
Народная творчасць (харавая музыка),
спецыялізацыі 1-18 01 01-01 02 Харавая музыка акадэмічная*

Вучэбная праграма складзена ў адпаведнасці з патрабаваннямі адукацыйных стандартаў Рэспублікі Беларусь ОСВО 1-18 01 01-2013 Народная творчасць (па напрамках), вучэбнага плана ўстанова вышэйшай адукацыі па напрамку спецыяльнасці. Рэгістрацыйны № С 18-1-08/13 вуч.

СКЛАДАЛЬНІК

У. К. Зяневіч, прафесар кафедры беларускай народна-песеннай творчасці ўстанова адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», дацэнт

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

В. В. Калацэў, загадчык кафедры этналогіі і фальклору ўстанова адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», дацэнт;

А. Б. Ніжнікава, загадчык кафедры харавога і вакальнага мастацтва ўстанова адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя М. Танка», кандыдат педагагічных навук, прафесар

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

кафедрай беларускай народна-песеннай творчасці ўстанова адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (пратакол № 4 ад 24.11.2015 г.);

прэзідыумам навукова-метадычнага савета ўстанова адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (пратакол № 2 ад 21.12.2015 г.)

Адказы за рэдакцыю: В. Б. Кудласевіч

Адказы за выпуск: У. К. Зяневіч

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Вучэбная дысцыпліна «Гуртавыя спевы» адыгрывае адну з ключавых роляў у прафесійнай падрыхтоўцы спецыяліста па музычным фальклору. З аднаго боку, вялікае значэнне надаецца прынцыпу шматпрофільнасці вышэйшай адукацыі, для якой важна комплекснае засваенне даследчай, музычна-выканальніцкай і педагагічнай кваліфікацый. З іншага боку, толькі праз выканальніцкую практыку аказваецца магчымым разуменне асноўных заканамернасцей жыцця фальклорных твораў, такіх як прынцып традыцыйнасці (успрыманне – усведамленне – узнаўленне), прынцып варыятыўнасці музычнай тканіны народнай песні і інш. Таксама важным для разумення традыцыйнай культуры аказваецца практычнае засваенне форм народнай харэаграфіі, аднаўленне фрагментаў народных абрадаў і свят.

У працэсе навучання студэнт авалодвае практычнымі навыкамі і метадамі, якія з’яўляюцца па сутнасці ўніверсальнымі, прыдатнымі не толькі ў працы з матэрыяламі па беларускім музычна-песенным фальклору, але могуць таксама паспяхова выкарыстоўвацца ў ходзе асваення любых іншых нацыянальных выканальніцкіх традыцый. Эфектыўнасць выкладання вучэбнай дысцыпліны «Гуртавыя спевы» забяспечваецца шляхам утварэння міжпрадметных сувязей з такімі вучэбнымі дысцыплінамі, як «Беларуская народна-песенная творчасць», «Аранжыроўка беларускіх народных песень», «Расшыфроўка беларускіх народных песень», «Пастаноўка голасу», «Выканальніцкае майстэрства», «Танец у народным хоры».

Засваенне вучэбнай дысцыпліны «Гуртавыя спевы» павінна забяспечыць фарміраванне кампетэнцый.

Прафесійныя кампетэнцыі спецыяліста:

Арганізацыйна-кіраўніцкая дзейнасць

ПК-1. Ствараць творчыя калектывы.

ПК-2. Ажыццяўляць неабходныя маркетынжавыя дзеянні для складання прагнозу эфектыўнасці калектыву, знаходзіць неабходныя фінансавыя сродкі для яго рэалізацыі.

ПК-3. Забяспечваць шматбаковыя сувязі з грамадкасцю ў працэсе работы, удзельнічаць у распрацоўцы рэкламнай і друкаванай прадукцыі.

ПК-4. Рыхтаваць даклады, паведамленні і іншую дакументацыю ў галіне народнай творчасці, удзельнічаць у іх рэпрэзентацыі.

ПК-5. Карыстацца інфармацыйнымі рэсурсамі для шматбаковага забеспячэння арганізацыйна-кіраўніцкай дзейнасці ў галіне народнай творчасці.

ПК-6. Выкарыстоўваць нарматыўна-прававую базу галіны культуры.

Педагагічная дзейнасць

ПК-11. Удасканалваць сваё педагагічнае майстэрства.

ПК-12. Улічваць псіхалагічныя асаблівасці навучэнцаў і практыкаваць індывідуальны падыход да вырашэння мэт і задач навучання і выхавання.

ПК-13. Выкарыстоўваць сучасныя метадыкі і тэхнічныя сродкі навучання.

Навукова-даследчая дзейнасць

ПК-14. Аналізаваць перспектывы і напрамкі захавання і развіцця народнай творчасці.

ПК-15. Планаваць асноўныя этапы навуковых даследаванняў народнай творчасці.

Мэта вучэбнай дысцыпліны «Гуртавыя спевы» – даць будучаму спецыялісту неабходныя веды і выпрацаваць навыкі па засваенні традыцыйных манер народных гуртавых спеваў, па авалоданні ўменнямі інтэрпрэтацыі народнай песні і вакальна-харэаграфічных твораў у гурце.

Задачы вучэбнай дысцыпліны:

– авалоданне рознымі народнымі пеўчымі традыцыямі беларусаў у іх сапраўдным выглядзе, фарміраванне навыкаў выканальніцтва на аснове традыцый народнай пеўчай культуры;

– аднаўленне песень розных жанраў і мясцовых стыляў у этнаграфічна дакладнай форме іх гучання з улікам дыялектнай, жанрава-стылявой спецыфікі, этнаграфічнага кантэксту;

– разуменне асаблівасцей народнай музычна-паэтычнай гаворкі (у стылявой разнастайнасці), народнай харэаграфіі, асноў абрадавай практыкі;

– засваенне ансамблевых традыцый народнага выканальніцтва;

– засваенне метадаў і выпрацоўка практычных навыкаў вучэбнай (рэпетыцыйнай) працы з рознымі выканальніцкімі калектывамі (дзіцячымі, навучальнымі, аматарскімі, прафесій-

нымі), навыкаў планавання і правядзення навучальных заняткаў (з улікам агульнай і ўзроставай псіхалогіі);

– авалоданне прынцыпамі адбору рэпертуару, падрыхтоўкі канцэртных праграм, сцэнічнай пастаноўкі, арганізацыі і правядзення фальклорнага фестывалю, народнага свята.

Студэнт павінен *ведаць*:

– рэальнае гучанне беларускай народнай песні;

– асаблівасці і выразныя мастацкія магчымасці спеваў у гурце;

– методыку і спецыфіку працы ў фальклорным гурце;

– спосабы дасягнення якаснага гучання народнай песні;

– асноўныя методыкі засваення прыёмаў гуртавога народна-песеннага выканальніцтва;

– выканальніцкія стылі этнакультурных рэгіёнаў Беларусі;

умець:

– арыентавацца ў шматгалосым ансамблевым гучанні;

– свабодна дэманстраваць розныя пеўчыя стылі фальклорнага выканання і дамагацца ад удзельнікаў ансамбля спеўнасці ў аднаўленні асаблівасцей аўтэнтчнага гучання народнай песні;

– выкарыстоўваць элементы традыцыйнай абраднасці;

– пісьменна выкарыстоўваць традыцыйную атрыбутыку, касцюм;

– працаваць з расшыфроўкай народнай песні, прызначанай для гуртавога выканання;

– аналізаваць і інтэрпрэтаваць народна-песенную партытуру;

– карыстацца народна-песенным тыпам сцэнічнага выканання народнай песні;

валодаць:

– метадамі і навыкамі выкарыстання матэрыялаў па народнай традыцыйнай музычнай культуры ў выканальніцкай і педагагічнай практыцы, уключэння іх у сучасны культурны працэс;

– метадамі і навыкамі фальклорнага выканальніцтва;

– навыкамі кіраўніцтва рэпетыцыйнай працай з рознымі складамі выканаўцаў;

– законамі вар’іравання музычнай тканіны ў розных рэгіянальных народна-пеўчых традыцыях;

– навыкамі ўключэння розных форм народнай харэаграфіі з арыентацыяй на рэгіянальную спецыфіку народнай традыцыі;

- навыкамі натуральнасці ў сцэнічных паводзінах удзельнікаў ансамбля, у выкананні дыялектных асаблівасцей гаворкі;
- навыкамі складання тэматычных праграм, падбору матэрыялаў, падрыхтоўкі канцэртнай праграмы.

У адпаведнасці з вучэбным планам на вывучэнне вучэбнай дысцыпліны «Гуртавыя спевы» ўсяго адведзена 60 гадзін, з якіх 36 – аўдыторныя (індывідуальныя) заняткі. Форма кантролю ведаў – экзамен.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

Уводзіны

Дысцыпліна «Гуртавыя спевы» ў сістэме падрыхтоўкі сучаснага спецыяліста ва ўстановах адукацыі культуры і мастацтваў. Месца дысцыпліны «Гуртавыя спевы» ў вучэбным, навукова-даследчым і мастацка-творчым комплексе адукацыйнай дзейнасці. Сувязь дысцыпліны «Гуртавыя спевы» з комплексам сацыяльна-гуманітарных, агульных музычна-тэарэтычных, спецыяльных дысцыплін. Роля і значэнне дысцыпліны ў прафесійным станаўленні спецыяліста ў галіне культуры і мастацтваў. Прадмет, мэта і задачы вучэбнай дысцыпліны.

Тэма 1. Тэхніка спеваў у гурце (гукаўтварэнне, гукавядзенне, песеннае дыханне, дыкцыя)

Засваенне і развіццё вакальна-тэхнічных і мастацкіх навыкаў і ўменняў на матэрыяле песенна-танцавальнай традыцыі, апрацовак беларускіх народных песень.

Авалоданне тэхнікай танцавальных і гульнявых рухаў. Выпрацоўванне навыкаў дакладнага інтанавання за кошт рытмічна апорных гукаў і эмацыянальна-вобразнага зместу твора.

Уменне трымаць стройнае і дакладнае гучанне ансамбля ў складаных умовах песенна-танцавальных дзеянняў, а таксама ў творах без рухаў. Захоўваць правільнае, «на апоры» дыханне, звязанае з тэмпам выконваемага твора і знаходжаннем правільнай песеннай пазіцыі пры гукаўтварэнні. Уменне карыстацца галаўным, грудным і змешаным тыпамі гучання. Праца над дакладнай дыкцыяй для перадачы тэксту песні. Уменне каардынаваць унутраныя эмацыянальныя перажыванні са знешнімі (мімікай, выразнасцю рухаў і інш.).

Тэма 2. Ансамбль і строй

Фарміраванне навыкаў інтанавання розных тыпаў і відаў. Развіццё меладычнага і гарманічнага слыху. Ужыванне спецыяльных практыкаванняў для авалодання майстэртсвам дакладнага інтанавання ў спевах. Спевы народных песень у аднагалосым выкананні. Знаёмства з рознымі відамі і тыпамі ансамбляў.

Тэма 3. Музыкальна-паэтычны вобраз у спевах без суправаджэння

Ужыванне асноўных прынцыпаў творчага падыходу да стварэння мастацкага вобраза ў песні без музыкальнага суправаджэння. Праца над фразіроўкай, лагічнымі націскамі, дыкцыяй. Спалучэнне вакальна-тэхнічных навыкаў і акцёрскага майстэрства для раскрыцця мастацкага вобраза ў песнях без суправаджэння. Праца над сцэнічнай пластыкай рухаў і мімікай для раскрыцця паэтычнага сэнсу народнай песні.

Тэма 4. Музыкальна-паэтычны вобраз у спевах з музыкальным суправаджэннем

Асноўныя прынцыпы творчага падыходу да стварэння мастацкага вобраза ў песні з музыкальным суправаджэннем. Авалоданне акцёрскім майстэрствам для раскрыцця паэтычнага тэксту беларускай народнай песні. Праца над танцавальнымі рухамі і сцэнічнай пластыкай. Ужыванне музыкальна-выразных сродкаў: дынамічных адценняў, нюансаў і інш.

Тэма 5. Аўтэнтычная народная манера спеваў

Знаёмства з аўтэнтычнай народнай манерай спеваў. Ужыванне спецыяльных практыкаванняў для выпрацоўкі правільнага гукаўтварэння. Набыццё навыкаў і ўменняў спеваў аўтэнтычнага фальклору з захаваннем рэгіянальнай манеры выканання. Праслухоўванне фальклорна-этнаграфічнага матэрыялу з мэтай яго засваення і ўзнаўлення.

Тэма 6. Рэгіянальныя песенныя традыцыі і асаблівасці іх засваення

Авалоданне на матэрыяле мясцовай песеннай традыцыі фальклорнай манерай выканання. Выкарыстанне асаблівасцей пеўчай культуры, вытворнай ад інтанацыйнага культурнага ладу сялянскай мовы. Ужыванне дыялектных асаблівасцей мовы (рэдукаванне галосных гукаў у спевах). Вывучэнне характэрных тыпаў шматгалосся: унісонна-гетэрафоннага, з «падводкай», з «пералівамі», з элементамі бурдону, антыфоніі і інш.

Праца над прыёмамі традыцыйнага народнага гуртавога выканальніцтва – народнымі мелізмамі (фаршлагі, глісанда, скіды, слізганні, закідванне голасу ўгару, гуканні, агласоўка зычных і інш.). Авалоданне мастацтвам спеваў без суправаджэння ў аўтэнтычнай манеры.

Тэма 7. Імправізацыя ў фальклорным гурце

Асновы імправізацыі. Уменне выкарыстоўваць варыянтнасць у незафіксаванай паслядоўнасці строф этнаграфічнага шматгалосся. Праца над авалоданнем складанымі навыкамі імправізацыі. Пабудова на аснове вывучаемых песенных традыцый варыянтаў ніжняга, сярэдняга і верхняга голасу.

Тэма 8. Сцэнічная народная манера спеваў

Асноўныя кірункі працы ў засваенні сцэнічнай манеры спеваў. Працяг работы над удасканаленнем тэхнікі спеваў у гурце (гукаўтварэнне, гукавядзенне, дыханне, дыкцыя). Авалоданне на матэрыяле беларускіх народных песень сцэнічнай манерай народных спеваў. Спевы прыкрытым і паўпрыкрытым, акругленым гукам. Выпрацоўка адзінай манеры гуртавога выканання. Праца над свабоднай артыкуляцыяй і дакладнай дыкцыяй. Літаратурнае вымаўленне тэксту народнай песні. Спевы з рознымі відамі суправаджэння (аркестравае, фанаграма –1). Гуртавое выкананне без суправаджэння.

Тэма 9. Шматгалосся апрацоўкі беларускіх народных песень

Праца над майстэрствам спеваў розных відаў шматгалосся, характэрных для стылізаванага народна-песеннага выканальніцтва: гамафонна-гарманічнага, гамафонна-гарманічнага з элементамі поліфаніі, ладава-гарманічнага і інш. Праца над дакладнай інтанацыяй, харавым строем, ансамблем.

Тэма 10. Авалоданне асновамі спеваў з рухамі

Знаёмства з асноўнымі элементамі народнай харэаграфіі. Авалоданне навыкамі і ўменнямі выкарыстання танцавальных рухаў у фальклорным гурце. Бытавы і сцэнічны танец. Работа над танцавальнымі элементамі «Полькі», «Мазуркі», «Лявоніхі», «Карагода» і інш., простымі і складанымі шагамі, сцэнічнай пластыкай рук, мімікай. Спалучэнне танцавальных рухаў у народнай песні.

Тэма 11. Удасканаленне навыкаў народнай манеры спеваў

Замацаванне і развіццё навыкаў і ўменняў, набытых раней, на новым матэрыяле песенна-танцавальнай традыцыі, апрацовак беларускіх народных песень. Спевы ў гурце больш складаных партытур з авалоданнем адзінай манеры гукаўтварэння. Праца над вакальнай тэхнікай складаных харавых твораў.

***Тэма 12. Мастацка выразныя сродкі
(тэмп, дынаміка, нюансы, фразіроўка)***

Ужыванне мастацка выразных сродкаў з мэтай мастацка-вобразнага вырашэння музычна-песеннага матэрыялу. Праца над дынамічнымі адценнямі, нюансамі, фразіроўкай, тэмпам.

***Тэма 13. Каардынацыя спеваў у гурце
з адначасовым выкананнем рухаў, падтанцовак,
элементаў народнай харэаграфіі***

Знаёмства з больш складанымі элементамі народнай харэаграфіі: складанымі крокамі, драбушкамі, паваротамі і інш. Прыёмы выкарыстання народнай харэаграфіі і пластыкі ў пастаноўцы лірычнай народнай песні. Знаёмства з гульнявымі элементамі ў пастаноўцы абрадавага дзеяння.

***Тэма 14. Распрацоўка сцэнічнай пастаноўкі
экзаменацыйнай праграмы***

Прадстаўленне плана праграмы на аснове песенна-харэаграфічных нумароў ці інтэрпрэтацыі абрадавага дзеяння з улікам захавання народна-песеннай традыцыі.

Складанне канцэртнай праграмы. Работа над фарміраваннем рэпертуару.

Авалоданне навыкамі падбору рэпертуару. Развучванне песеннага матэрыялу. Творчы падыход у падборы рэпертуару.

***Тэма 15. Харэаграфічная пастаноўка
песенна-танцавальнага дзеяння***

Работа над сцэнічным вырашэннем прапанаванага абрадавага дзеяння ці канцэртнай праграмы. Сцэнарная распрацоўка рэжысёрскага плана. Агульная рэжысура канцэртна-экзаменацыйнай праграмы. Тэатралізацыя дзеяння. Падрыхтоўка да дзяржаўнага экзамену: разгорнутая песенна-танцавальная кампазіцыя ці абрадавае дзеянне з рознымі формамі суправаджэння.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА

па спецыяльнасці 1-18 01 01 Народная творчасць спецыялізацыі
1-18 01 01 -01 Народная творчасць (харавая музыка)

Тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін	Форма кантролю	КСР
	практычныя заняткі		
Уводзіны. <i>Тэма 1.</i> Тэхніка спеваў у гурце (гукаўтварэнне, гукавядзенне, песеннае дыханне, дыкцыя)	2		
<i>Тэма 2.</i> Ансамбль і строй	1		
<i>Тэма 3.</i> Музычна-паэтычны вобраз у спевах без суправаджэння	1		
<i>Тэма 4.</i> Музычна-паэтычны вобраз у спевах з музычным суправаджэннем	2		
<i>Тэма 5.</i> Аўтэнтычная народная манера спеваў	2	паказ	1
<i>Тэма 6.</i> Рэгіянальныя песенныя традыцыі і асаблівасці іх засваення	2		
<i>Тэма 7.</i> Імправізацыя ў фальклорным гурце	2	паказ	1
<i>Тэма 8.</i> Сцэнічная народная манера спеваў	2	паказ	1
<i>Тэма 9.</i> Шматгалосыя апрацоўкі беларускіх на- родных песень	2		
<i>Тэма 10.</i> Авалоданне асновамі спеваў з рухамі	2	паказ	1
<i>Тэма 11.</i> Удасканаленне навыкаў народнай мане- ры спеваў	2		
<i>Тэма 12.</i> Мастацка выразныя сродкі (тэмп, дына- міка, нюансы, фразіроўка)	2	паказ	1
<i>Тэма 13.</i> Каардынацыя спеваў у гурце з адна- часовым выкананнем рухаў, падтанцовак і элементаў народнай харэаграфіі	2	паказ	1
<i>Тэма 14.</i> Распрацоўка сцэнічнай пастаноўкі экза- менацыйнай праграмы	2	паказ	2
<i>Тэма 15.</i> Харэаграфічная пастаноўка песенна- танцавальнага дзеяння	2		
Усяго...	28	экзамен	8

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Літаратура

Асноўная

1. *Варфаламеева, Т. Б.* Песні Беларускага Панямоння / Т. Б. Варфаламеева. – Мінск : Беларус. навука, 1980. – 220 с.
2. *Веснавыя песні / рэд. К. П. Кабашнікаў.* – Мінск : Навука і тэхніка, 1979. – 608 с.
3. *Вянок беларускіх народных песень / зап. У. Раговіча.* – Мінск : Навука і тэхніка, 1988. – 432 с.
4. *Вяселле: абрад / уклад. К. А. Цвірка.* – Мінск : Беларус. навука, 2004. – 683 с.
5. *Жартоўныя песні / рэд. А. С. Фядосік.* – Мінск : Навука і тэхніка, 1974. – 340 с.
6. *Жніўныя песні / рэд. А. С. Фядосік.* – Мінск : Навука і тэхніка, 1974. – 348 с.
7. *Мажэйка, З. Я.* Песні Беларускага Паазер'я / З. Я. Мажэйка. – Мінск : Навука і тэхніка, 1981. – 493 с.
8. *Мажэйка, З. Я.* Песні Беларускага Падняпроўя / З. Я. Мажэйка, Т. Б. Варфаламеева. – Мінск : Беларус. навука, 1999. – 276 с.
9. *Можейко, З. Я.* Песни Белорусского Полесья / З. Я. Можейко. – М. : Сов. композитор, 1983. – Вып. 1. – 184 с.
10. *Можейко, З. Я.* Песни Белорусского Полесья / З. Я. Можейко. – М. : Сов. композитор, 1984. – Вып. 2. – 181 с.
11. *Песні Беласточчыны / уклад. А. С. Фядосік.* – Мінск : Беларус. навука, 1997. – 237 с.
12. *Раговіч, У. І.* Песенны фальклор Палесся. Песні святочнага календара / У. І. Раговіч. – Мінск : Чатыры чвэрці, 2001. – Т. 1. – 526 с.
13. *Традыцыйная мастацкая культура беларусаў : у 6 т. / уклад. Т. Б. Варфаламеева.* – Мінск : Беларус. навука, 2001. – Т. 1. Магілёўскае Падняпроўе. – 797 с.

Вучэбна-метадычная

1. *Калугина, Н. В.* Методика работы с русским народным хором: учебник для муз. вузов / Н. В. Калугина. – М. : Музыка, 1977. – 255 с.
2. *Малышева, Н. М.* О пении / Н. М. Малышева. – М. : Сов. композитор, 1988. – 135 с.

3. *Мешко, Н. К.* Искусство народного пения: практ. рук. и методика обучения искусству народного пения / Н. К. Мешко. – М. : ЛУЧ, 2000. – 80 с.

4. *Руднева, А. В.* Русский народный хор и работа с ним / А. В. Руднева. – М. : Сов. Россия, 1974. – 88 с.

5. *Савельева, В. П.* Проблемы вокального обучения руководителей народных хоров / В. П. Савельева // Вопросы хорового образования : сб. тр. / М-во культуры РСФСР, Гос. муз.-пед. ин-т. – М., 1985. – Вып. 77. – 120 с.

6. *Шамина, Л. В.* Работа с самодеятельным хоровым коллективом / Л. В. Шамина. – М. : Музыка, 1983. – 175 с.

Дадатковая

1. Беларускі фальклор у сучасных запісах. Традыцыйныя жанры. Мінская вобласць / уклад. В. Д. Ліцвінка, Г. Д. Кутырова. – Мінск : Універсітэцкае, 1995. – 250 с.

2. Беларускі фальклор у сучасных запісах. Традыцыйныя жанры. Гомельская вобласць / уклад. В. А. Захарава, Р. М. Кавалёва, В. Д. Ліцвінка. – Мінск : Універсітэцкае, 1989. – 384 с.

3. *Варфоломеева, Т. Б.* Северобелорусская свадьба / Т. Б. Варфоломеева. – Минск : Наука и техника, 1988. – 154 с.

4. Гульні, забавы, ігрышчы / уклад. А. Ю. Лозка. – Мінск : Беларус. навука, 2003. – 535 с.

5. *Елатов, В. И.* Песни восточнославянской общности / В. И. Елатов. – Минск : Наука и техника, 1977. – 245 с.

6. *Чурко, Ю. М.* Белорусский хореографический фольклор / Ю. М. Чурко. – Минск : Выш. шк., 1990. – 413 с.

Дыскаграфія

1. Этнаграфічны ансамбль вёскі Ананчыцы Салігорскага раёна Мінскай вобласці. Беларускія народныя песні. – Л. : Мелодия, 1982.

2. Календарныя песні Беларускага Полесья. – Л. : Мелодия, 1983.

3. Беларускія песенныя фальклоры. Паўночна-Усходняя зона. – Л. : Мелодия, 1986.

4. Традиционные песни Полесья. – Л. : Мелодия, 1989.

5. Традиционное искусство Поозерья. Обрядовая музыка. – Л. : Мелодия, 1989.

6. Беларускія музычныя фальклоры. – Л. : Мелодия, 1990.

7. Традиционное искусство Поозерья. Вечериночная музыка. – Л. : Мелодия, 1989.

8. Music and musician of the world. Byelorussia. Musical Folklore of the Byelorussian Polesye. – UNESCO, 1988.

9. Вясковая лірыка. – Мінск: Новая музыкальная компания, 2008.

10. Каляды. Рожство. Шчодрэц. – Christmas Songs. Authentic Musik from Belarus. – Мінск : ПанРекордз, 1999.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Віды дзейнасці ў працэсе навучання па дысцыпліне «Гуртавыя спевы»

1. Успрыманне. Вывучэнне народнай музыкі і песні праз непасрэдны кантакт з захавальнікамі народна-песеннай традыцыі ў працэсе фальклорнай экспедыцыі, падчас этнаграфічных паказаў і канцэртаў, прагляд і праслухоўванне відэа- і аўдыязапісаў.

2. Перайманне (практычная фалькларыстыка). Аналіз, вывучэнне і засваенне прынцыпаў, механізмаў (інструментаў), прыёмаў выканання народнай песні праз імітацыю.

3. Інтэрпрэтацыя (рэстаўрацыя, стылізацыя, мадэрнізацыя).

4. Стварэнне ўласнага варыянта народнай песні.

Пералік рэкамендаваных сродкаў дыягностыкі

Для кантролю якасці засваення вучэбнага матэрыялу, набывання неабходных навыкаў па дысцыпліне «Гуртавыя спевы» выкарыстоўваюцца наступныя сродкі:

– пісьмовы комплексны музычны і літаратурны аналіз тэксту аднаго з узораў беларускай народна-песеннай творчасці ранняга гісторыка-стылявога пласта (каляндарна-абрадавая песня, сямейна-абрадавая песня);

– пісьмовы комплексны музычны і літаратурны аналіз тэксту аднаго з узораў беларускай народна-песеннай творчасці позняга гісторыка-стылявога пласта (пазаабрадавая лірычная песня);

– заданні па фальклорнай вакальнай імправізацыі ў гурце;

– заданні па падрыхтоўцы і выкананні ўзораў песеннага фальклору розных жанраў, стыляў і рэгіянальных традыцый;

– заданні па падрыхтоўцы і выкананні экзаменацыйнай канцэртнай праграмы.

Метадычныя рэкамендацыі па арганізацыі самастойнай работы студэнтаў

1. Расшыфроўка тэкстаў узораў музычнага фальклору, якія развучваюцца ў класе (каляндарна-абрадавых песень, сямейна-абрадавых песень, пазаабрадавай лірыкі, прыпевак і інш.).

2. Расшыфроўка каментарыяў да выканання народных песень.
3. Нотная расшыфроўка ўзораў песеннага фальклору ў аб'ёме 4–5 поўных строф з выпісам меладычных і рытмічных варыянтаў па астатніх строфах (вясельныя, карагодныя, танцы, лірычныя працяглыя песні, мужчынскія выканальніцкія традыцыі).
4. Складанне падборак матэрыялаў для працы ансамбля з пісьмова аформленым рээстрам, якія змяшчаюць указанні аб месцы запісу, выканаўцах, жанравай прыналежнасці ўзораў, нумары фанаграмы па фондзе.
5. Складанне пісьмовых каментарыяў да вывучаных песень.
6. Складанне пісьмовых каментарыяў да стварэння сцэнарыя канцэртнай праграмы.
7. Правядзенне распеўкі падчас рэпетыцыі ансамбля.
8. Развучванне народнай песні на занятках ансамбля.

Вучэбнае выданне

ГУРТАВЫЯ СПЕВЫ

*Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі
на вучэбнай дысцыпліне для спецыяльнасці
1-18 01 01 Народная творчасць (па напрамках),
напрамку спецыяльнасці 1-18 01 01-01
Народная творчасць (харавая музыка),
спецыялізацыі 1-18 01 01-01 02 Харавая музыка акадэмічная*

Карэктар В. Б. Кудласевіч
Тэхнічны рэдактар Л. М. Мельнік

Падпісана ў друк 2017. Фармат 60x84 ¹/₁₆.
Папера офісная. Рызаграфія.
Ум. друк. арк. 0,99. Ул.-выд. арк. 0,57. Тыраж экз. Заказ .

Выдавец і паліграфічнае выкананне:
Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў».
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы,
распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/177 ад 12.02.2014.
ЛП № 02330/456 ад 23.01.2014.
Вул. Рабкораўская, 17, 220007, г. Мінск.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ